

o_z_v_ě_n_y

newsletter Filozofické fakulty Univerzity Hradec Králové

číslo 1 / ročník 2 / 2013

obsah_

úvodní slovo_

Úvodní slovo děkanky fakulty ... 3-4

kontakt_

Profesor František Musil: „Fakultě bych přál vědecké úspěchy a kvalitní studenty“ ... 5-8

živě_

Ghana: S UHK za školou, slony a zlatými doly ... 9-11

Mexiko: O byrokracii, kterou kompenzuje pohostinnost ... 11-12

Archeopark: Tradice archeologických praxí na PdF a FF UHK (1993-2013) ... 13-14

kalendář_

Korupce očima odborníků na FF UHK ... 15-16

Konference mladých historiků letos již poosmé ... 16-17

Patnáct let studia archivnictví v Hradci Králové ... 17-18

možnosti_

Přijímací zkoušky a přípravné kurzy na FF UHK ... 18-19

FF UHK se prezentuje na veletrzích vysokých škol ... 19

úvodní slovo_

úvodní slovo děkanky fakulty

Vážené absolventky, vážení absolventi,
milí přátelé filozofické fakulty,

opět se Vám po nějaké době ozývají Ozvěny Filozofické fakulty Univerzity Hradec Králové, tak, prosím, pozorně „naslouchejte“, co se na FF UHK od počátku roku 2013 událo. Na následujících stránkách bychom Vás rádi seznámili s našimi nedávnými či aktuálními vědeckými, studentskými i výukovými aktivitami a také s možnostmi, které Vy – jakožto naši absolventi a přátelé FF UHK – můžete využívat.

Na webovém portálu filozofické fakulty bychom Vám rádi vbrzku nabídli možnost využívat funkcionalit a služeb absolventských webových stránek, kde najdete nejen informace o aktuálním dění na Vaší alma mater, ale také možnost virtuálně se potkat se svými spolužáky či vyučujícími. Bude nám velkým potěšením, pokud znovu zavítáte na konferenci nebo přednášky, které na filozofické fakultě pořádáme. Všechny akce jsou otevřené veřejnosti a zejména našim absolventům.

Pokud budete mít další touhu po vzdělávání, pak nezapomeňte, že FF UHK nabízí nejen již standardizovanou nabídku bakalářských a magisterských studijních programů (Archeologie, Archivnictví, Filozofie, Historie, Politologie a Sociologie) realizovaných v prezenční a u vybraných oborů rovněž v kombinované formě studia, ale rádi přivítáme také uchazeče o rigorózní řízení (zakončeno titulem PhDr.) v oborech Historie, Politologie – latinskoamerická studia a Politologie – africká studia. Komu nestačí „malý doktorát“, může se samozřejmě poohlédnout i po další vědecké dráze v rámci doktor-

ského studia (zakončeno titulem Ph.D.) v oborech Africká studia, Archeologie, Filozofie, České a československé dějiny a Latinskoamerická studia.

Jsem ráda, že mohu konstatovat, že i v minulém akademickém roce naše fakulta vyprodukovala řadu znamenitých vědeckých výstupů, zde můžeme připomenout Dějiny Afriky nebo například Kladsko – Dějiny regionu. S velkým potěšením také sledujeme nárůst zejména studentských mobilit. Naši studenti ve stále větší míře vyjíždějí studovat nejen do evropských destinací, ale i do Latinské Ameriky či Afriky. Taktéž k nám přijíždí každoročně více a více studentů evropských, latinskoamerických i afrických, čímž se fakulta stává podnětným multikulturním prostředím.

Na webových stránkách UHK naleznete e-shop filozofické fakulty (eshop.uhk.cz), kde nabízíme především publikace odborníků naší alma mater. Všichni naši absolventi mohou v rámci nákupů v e-shopu čerpat 10% slevu po celý rok. Jiným zajímavým projektem spojeným s pracovišti filozofické fakulty, tentokrát s katedrou archeologie, je unikátní Archeopark Všešary (archeoparkvsešary.cz), jenž Vás doslova „vcucne“ do doby pravěké.

V posledních měsících se připravujeme nejen na již tradiční vědecké akce (Viva Africa; České, slovenské a československé dějiny 20. století atd.), ale čeká nás také velmi náročná oprava fasády. Nový plášť budovy bezpochyby dotvoří proces

vizuální proměny Filozofické fakulty UHK, který započal již před několika lety průběžnou, a dnes již vlastně dokončenou, rekonstrukcí našich učeben a zakoupením nového vybavení.

Budeme velmi rádi za Vaše podněty k Ozvěnám či jakékoli jiné zajímavé nápady, které bychom mohli v komunikaci s Vámi, našimi absolventy a přáteli, plodně využít. S Vašimi případnými návrhy se, prosím, obraťte na PR pracovníci FF UHK paní Mgr. et Mgr. Lenku Kašparovou (absolvent.ff@uhk.cz).

Jako děkanka Filozofické fakulty Univerzity Hradec Králové Vám děkuji za přízeň věnovanou naší fakultě a Ozvěnám, jejichž čtení si inspirativně užijte.

Mgr. et Mgr. Pavlína Springerová, Ph.D.
děkanka Filozofické fakulty
Univerzity Hradec Králové

kontakt_

Profesor František Musil: „Fakultě bych přál vědecké úspěchy a kvalitní studenty“

Mgr. Jana Papežová

Filozofická fakulta UHK vznikla jako fakulta humanitních studií před osmi lety. Co však jejímu založení předcházelo, jak se v průběhu let fakulta vyvíjela, čeho dosáhla a proměňovali se spolu s ní i její studenti? Abych se dozvěděla odpovědi na tyto otázky, obrátila jsem se na někoho, kdo fakultu delší dobu zná, může porovnávat a hlavně vzpomínat. V podstatě zcela automaticky jsem zaměřila na Historický ústav FF UHK. Profesor František Musil, jenž na hradecké univerzitě přednáší několika generacím studentů již od roku 1996, mi pomohl nahlédnout nejen do historie filozofické fakulty, ale seznámit se i s jejím současným vývojem a perspektivami do budoucna.

Ve svém oboru jste se mohl náležitě vědecky uplatnit až po roce 1989. Nejprve jste nastoupil jako externista na univerzitu v Olomouci. Jaké jsou Vaše vzpomínky na léta působení na této univerzitě?

Rád na léta 1993 až 1997, kdy jsem začínal svoji kariéru vysokoškolského učitele na FF UP v Olomouci přednáškami z kastelologie¹, vzpomínám. Na fakultu jsem jezdil jednou týdně na dvouhodinovou přednášku, občas jsme se místo posluchárny scházeli ve vědecké knihovně, aby se studenti in natura mohli seznamovat s literaturou, o které jsem přednášel.

Mohl byste porovnat zájem o studium historie mezi studenty v 90. letech a v současnosti?

U studentů v Olomouci jsem zažil ještě určitou porevoluční euforii a snahu skutečně si z výuky něco odnést. Byli též velmi samostatní při organizování různých akcí. Nevadilo jim chodit na přednášky v nepřilíhš příhodném čase, většinou jsem měl přednášku až v podvečerních

hodinách. A byla tehdy ještě dost přísná výběrovost při přijímání menších počtů studentů. To platí i pro první hradecká léta. Postupně pozoruji i při přijímacích zkouškách snižování úrovně vstupních vědomostí a při studiu pak snahu proplout k diplomu a vysokoškolskému titulu s co nejmenším úsilím a problémy.

Prokazovali studenti dříve u přijímacích zkoušek či u zkoušek z dějin na vysoké škole větší rozhled než ti dnešní? Mohl byste srovnat náročnost přijímacích zkoušek z historie na hradeckou univerzitu v minulosti a v současnosti?

Něco jsem uvedl již v předchozí odpovědi. Pokud jde o celkový rozhled, zvláště v oblasti využití výpočetní techniky a jazykové kvalifikace, jsou na tom dnešní studenti lépe. Ale pokud jde o celkový kulturní rozhled, úroveň se spíše snížila. Ovšem to je výsledek úrovně základních a středních škol. Překvapuje mě, jak se někdy studenti obtížně orientují v nejmodernějších dějinách po roce 1945. Zdá se, že dějinná období studovaná v nižších

¹ Kastelologie je nauka o středověkých opevněných sídlech.

Profesor František Musil (vlevo) s rektorem Josefem Hynkem při předávání Medaile rektora Univerzity Hradec Králové.

ročníků studenti zvládají lépe než látku studovanou někdy v hektickém předmaturním čase. Výrazně negativně se projevuje snížení rozsahu výuky dějepisu na odborných školách, ze kterých k nám dnes přichází dost uchazečů. Řekl bych, že testy jsou dnes méně náročné a struktura zkoušky se změnila v tom, že byla vypuštěna ústní část.

Na univerzitu v Hradci Králové jste nastoupil v roce 1996. S jakými cíli a ambicemi jste začínal své zdejší působení?

Nástup na univerzitu do Hradce Králové pro mě znamenal splnění dávného přání stát se na plný úvazek vysokoškolským učitelem. Chtěl jsem se věnovat středověkým dějinám českých zemí a Slovenska, respektive Uher, a dále otázkám kastelologie. Těmito problémy jsem se zabýval v řadě článků již dříve, ale nebyly náplní mého zaměstnání, jen využitím volného času při působení na střední škole. Sa-

možřejmě jsem uvažoval i o dalším růstu kvalifikace, tituly PhDr. a CSc. jsem měl již z 60. let, kdy jsem se na práci na vysoké škole začal připravovat. Nejprve v roce 1998 jsem se habilitoval a později přihlásil - ve věku, kdy jsem asi víc měl myslet na penzi - k profesorskému řízení, které jsem úspěšně ukončil v roce 2006.

V roce 1996 ještě Filozofická fakulta UHK neexistovala. V budově na náměstí Svobody, kde je dnes filozofická fakulta, byla dlouhou dobu fakulta informatiky a managementu. Kde se tehdy nacházelo Vaše pracoviště? Jaké byly Vaše pracovní podmínky?

Nastoupil jsem na Historický ústav, název vznikl několik měsíců před mým nástupem, Pedagogické fakulty UHK. Ústav i knihovna byly umístěny v „socialistické“ vícepatrové budově na nádvoří biskupského gymnázia, v takzvané Kostce.

Filozofická fakulta se skládá z kateder a Vaše pracoviště, historický ústav, je jediným ústavem mezi katedrami. Jak má tuto skutečnost dnešní student chápat?

Jak jsem již uváděl, tento název získala bývalá katedra historie ještě v době pedagogické fakulty na jaře 1996. Pojmenování, které nemá bezprostřední oporu ve vysokoškolském zákoně, vzniklo na takzvaných kamenných univerzitách v porevolučním období a mělo vyjadřovat snahu příslušného pracoviště spojit výuku s intenzivní vědeckou výzkumnou činností. Poněvadž se toto úsilí na hradce katedře tehdy pod vedením profesora Wolfa výrazně prosazovalo, dosáhl vedoucí katedry toho, aby tento titul, který se tenkrát objevoval na univerzitách v Praze, Brně a dalších, pronikl i do Hradce. Byl užíván název ústav historických věd, neboť součástí výuky byla i archeologie a pomocné vědy historické. Později při reorganizacích fakulty a úpravě názvů pracovišť se uvažovalo o zrušení názvu a návratu ke katedře, ale nakonec vždy určitá obava ze snížení prestiže pracoviště v oblasti vědy v porovnání s obdobnými vysokoškolskými pracovišti vedla pracovníky k obhajobě názvu ústav, od roku 2005 historický ústav, který zůstává. Možná, že tento problém názvu vysokoškolských pracovišť bude jednoznačně řešit nový vysokoškolský zákon.

Filozofická fakulta vznikla v roce 2005 jako fakulta humanitních studií. Co podle Vašeho názoru nejvíce napomohlo tomu, že byla založena?

Úsilí o zformování samostatné fakulty oddělené od fakulty pedagogické se projevovalo již od poloviny 90. let. Šlo o to zvýraznit nejen pedagogickou, ale hlavně odbornou činnost pracovišť, která fakultu vytvoří. Byly nejrůznější názory, které obory v nové fakultě spojit. Nakonec bylo rozhodnuto spojit ústav historických věd a katedru občanské nauky, která měla

velmi široké zaměření a dělila se na řadu podoborů, které pak na nové fakultě vytvořily samostatné katedry, stejně jako se z ústavu historických věd vydělila katedra archeologie a katedra archivního studia a pomocných věd historických. Kolem vzniku fakulty probíhala řada složitých jednání, při nichž se o vznik fakulty nejvíce zasloužil již zmíněný profesor Wolf, který byl v době vzniku nové fakulty děkanem pedagogické fakulty.

„Historický ústav má jako jediný na fakultě právo na profesorské řízení“

Které obory se zde na počátku vyučovaly? Jaké cíle si před sebe po založení fakulty kladli její členové?

Hlavní společná myšlenka byla vytvořit pracoviště, které se bude podílet výrazně nejen na pedagogické, ale hlavně odborné práci. Pokud jde o katedry, tak se postupně s určitými změnami formovala katedra politologie, katedra sociologie a katedra filozofie. Prvním řádně zvoleným děkanem fakulty byl dnešní prorektor Mgr. Petr Grulich, Ph.D., absolvent naší ještě katedry historie.

Mohl byste zmínit nejvýznamnější milníky či události, kterými dosud fakulta prošla?

Byly jimi především vyřešení ekonomických otázek, které byly při vzniku fakulty, a vyrovnání dluhu, který fakulta měla. Dále bych zmínil přestěhování do budovy na náměstí Svobody, kde má fakulta lepší prostorové podmínky než na takzvané Kostce. Významné dále bylo rozšiřování počtu pracovišť. Význačnými mezníky pro jednotlivé katedry je získávání práv magisterského a doktorského studia, případně habilitačních řízení. Historický ústav tato práva měl již před vznikem

fakulty, v roce 2012 jako jediná složka filozofické fakulty získal i právo na profesorské řízení.

Pokud byste mohl srovnat hradeckou filozofickou fakultu s jinými filozofickými fakultami v republice, jaké místo mezi nimi zaujímá? Čím je výjimečná?

Srovnání filozofických fakult je dosti obtížné, těžko srovnávat poměrně malou hradeckou fakultu s fakultami s velkým množstvím studovaných oborů, jako je pražská, brněnská nebo olomoucká. Srovnání je možné spíše s obdobnými fakultami regionálních univerzit, kde si naše fakulta svými výkony nevede špatně.

Specifikum naší fakulty vidím v poměrně těsném spojení s regionem, kde působí, a zapojení do řešení jeho problémů. Připomněl bych některé sociologické výzkumy či kladně přijatý počin historického ústavu zpracovat dějiny regionu východní Čechy, který byl zatím realizován do roku 1526.

Co byste filozofické fakultě popřál do budoucna?

Další úspěchy ve vědecké práci, zvýšení kvality zájemců o studium a vyrovnání se v relativních srovnávacích číslech, absolutně je to samozřejmě nemožné, i těm nejprestižnějším fakultám.

Prof. PhDr. František Musil, CSc.

- Absolvoval Filozofickou fakultu Univerzity Palackého v Olomouci. Před rokem 1989 vyučoval dějepis na středních školách, od roku 1961 trvale na Střední průmyslové škole textilní v Ústí nad Orlicí.
- V roce 1964 začal pracovat na externí aspirantuře u profesora Ladislava Hosáka, v době normalizace byl však postižen omezením publikační činnosti a zastavením služebního postupu. Po roce 1989 začal působit na katedře historie FF UP v Olomouci a od roku 1996 i v Hradci Králové. V roce 2006 mu byl udělen titul profesora.
- Jeho hlavním oborem je kastelologie, je vynikajícím znalcem hradů, zámků a tvrzí na českomoravském pomezí a díla Augusta Sedláčka. Zabývá se také středověkými dějinami některých regionů.
- Je autorem řady odborných studií a knižních publikací, např. Úvod do kastelologie; Hradý, tvrze a zámky okresu Ústí nad Orlicí; Hradý, zámky a tvrze okresu Rychnov nad Kněžnou; Dějiny Králicka; Kladsko; Dějiny osídlování Podorlicka v době předhusitské. S moravským badatelem doc. Ing. Miroslavem Plačkem vydal knihu Zaniklé hradý, zámky a tvrze Moravy a Slezska. Je vedoucím autorského kolektivu odborníky i laickou veřejností oceňovaných Dějin východních Čech v pravěku a středověku (do roku 1526), vydaných v Nakladatelství Lidové noviny v roce 2009, jež se řadí k nejprestižnějším výsledkům vědecké práce týmu specialistů Univerzity Hradec Králové v oblasti humanitních věd v posledních letech.
- Za tento počin mu byla v roce 2012 udělena Medaile rektora Univerzity Hradec Králové.

V rámci navazujícího magisterského studia mohou studenti Katedry politologie Filozofické fakulty UHK poznávat na vlastní kůži exotické destinace, o kterých se jiní učí pouze ze skript. Kdo má odvalu a více než po memorování teorie touží po praktických zkušenostech, které jsou, jak následující příběhy dvou studentek dokládají, k nezaplacení, může se díky naší fakultě vydat na studijní pobyt do tisíce kilometrů vzdáleného Mexika, Nikaraguy, Venezuely, Peru, Argentiny, Ghany nebo například na Kapverdy.

Ghana: S UHK za školou, slony a zlatými doly

Fotografování je pro místní děti zábavou. Autorka snímek pořídila v městečku Senya Beraku, kam se jela podívat na nizozemskou pevnost Dobré naděje.

Bc. Tereza Černá

Fotografování je pro místní děti zábavou. Autorka snímek pořídila v městečku Senya Beraku, kam se jela podívat na nizozemskou pevnost Dobré naděje.

Ghana je zemí s nekonečnými plážemi i ambicemi ve vesmírném programu. Je místem, kde bude stát nejvyšší budova Afriky, zlato těží ve velkém Číňani, kde se věří na skřítky a čarodějnice, největší

tragédií je prohra národního týmu ve fotbale a kde jídlo může někomu připomínat biologickou zbraň. V odlehlých oblastech severu tu dávají sloni dobrou noc.

To, že opravdu jedu do Ghany, mi došlo teprve, když jsem seděla v letadle. Ale neklid a nervozita se přihlásily, až když se v nočních hodinách upocené letadlo přilepilo k rozpálenému letišti v Akkré. Otevřely se dveře a já jsem se poprvé nadechla afrického vzduchu. Ten byl neskutečně vlhký, horký a taky mimořádně moc nevoněl. Kolega Jakub Líčka, můj spolucestující a spolužák, plně sdílel moje pocity a výraz v jeho obličejí byl stejně rozporuplný jako ten můj.

První noci byly dlouhé a nezapomenutelné. Hlavou se mi honily otázky typu: „Co tu sakra dělám? Bude tu pořád takové vedro? I v noci? Kolik z těch komárů, co už mě štípli, bylo malarických? Jak to ty Ghaňanky dělají, že jim to bílé oblečení vydrží čisté a jsou pořád perfektně upravené?“

Navzdory počátečním obavám aklimatizace proběhla celkem úspěšně během několika dnů, zato adaptace na chování a zvyky místních nebyla za celé čtyři měsíce zdaleka dokončena. Počínaje pro leváka nelehkým úkolem používat k mávání, placení a přebírání zboží pravou ruku (levou rukou by to byl výraz despektu) a konče neustálým vymýšlením výmluv, proč nemám čas na dlouhé (třeba hodinové) rozhovory s náhodnými i známými kolemjdoucími, jejichž otázky byly často velmi osobní. Běžné jsou také nabídky sňatku, a to dokonce od úplně neznámých lidí. Zpočátku jsem nevěděla jak takovou nabídku slušně odmítnout, ti pacholci měli totiž odpověď na všechno. Nakonec jsem začala tvrdit, že už jsem vdaná, což jsem patřičně podpořila prstýnkem. Když jsme se pohybovali s kolegou Líčkou společně, stávalo se nám, že mu za mě nabídlí zánovní vůz nebo peníze. Tímto bych mu tedy ráda podě-

kovala za to, že se nenechal k takovému obchodu zvíkat.

Škola probíhá v podstatě stejně jako u nás. Jiné jsou ale podmínky. Elektrizace ani voda nejsou samozřejmostí, stejně jako internetové připojení, dodržování deadline, dochvilnost a další drobnosti. Ghanské pojetí času je velice relativní a jako legitimní omluva při pozdním příchodu poslouží i věta „promiňte, já usnul“.

Jídlo v Ghaně je velmi kořeněné a ostré. Nejostřejší je omáčka peppe, kterou bych chuťově a také jejími účinky přirovnala k biologické zbraně, ale nutno říci, že i mezi zahraničními studenty si našla své fanoušky.

Ačkoliv jsem věděla, že to mohu očekávat, překvapením pro mě byla rozsáhlá čínská a korejská komunita. Zejména ve větších městech a v blízkosti dolů jsou celé čtvrti obývané těmito národnostmi. Mají své obchody, hotely, kasina, kadeřnictví, oblíbené karaoke bary i prostitutky. Všechno, co potřebují, si vozí své. Ze zkušenosti mohu říci, že místní nemají tyto Asiaty rádi a naopak. Ale vzhledem k problémům s velkým množstvím nelegálních dolů v rukou zejména Číňanů a častým informacím o jejich praktikách se tomu nedivím.

UHK mi umožnila vidět politologii jinou optikou, mnohem víc než dřív si uvědomuji důležitost přístupu a interpretace, ať už jde o politologii, historii nebo současnost. Mimo studijních zážitků se vám v Mole National Park na severu Ghany může stát, že ráno otevřete oči a za oknem stojí slon pochutnávající si na okrasných keřících hotelu, odpoledne na cestě ze školy dostanete nabídku k sňatku, večer se při jedné z večerů s asijskými přáteli naučíte jíst hůlkami a nakonec se docela s klidem ujistíte, že pořád ještě neteče voda, s kyblíkem si dojdete pro nějakou ven a odbudete si svoji zaslouženou

„bucket shower“. Pak si nastavíte budík na 8.30 hodin, protože schůzku kvůli skupinové seminární práci máte „až“ v osm. Kdykoliv bych měla příležitost, tak

se do Ghany vrátím. Tak zvláštní kombinace klidu, pohody a zároveň neustálé aktivity je prostě přitažlivá.

Mexiko: O byrokracii, kterou kompenzuje pohostinnost

Bc. Iveta Špitálská

Na začátku zimního semestru se pro studenty Univerzity Hradec Králové otevřela nová příležitost – Mexiko, země, která se vybaví snad většinu Čechů, když se řekne Latinská Amerika. Obor Politologie – latinskoamerická studia se tak stal pro nás studenty zase o něco atraktivnějším. Z výsledků výběrového řízení jsem se dozvěděla, že právě já, společně s dalším studentem z katedry politologie, budeme v následujícím semestru studovat sto kilometrů od Ciudad de México, ve městě Pachuca de Soto. Na pět měsíců jsme tedy vyměnili Hradec Králové za hlavní město státu Hidalgo, kde jsme docházeli na institut sociálních a humanitních věd.

Ke konci ledna jsem přistála na letišti v druhém největším městě světa s „money beltem“ ukrytým pod dvěma vrstvami oblečení a vybavena podezíravým pohledem na všechno, co se hýbe. Po třech dnech jsem jak „money belt“, tak obavy odhodila. Pachuca je překvapivě bezpečné město, stejně jako většina turistických oblastí v celém Mexiku. Městu se přezdívá Bella Airosa, což v překladu napovídá, že vítr fouká ze všech stran a skutečně, jak se říká, během jediného dne se mohou vystřídat všechna roční období.

Naše nová partnerská univerzita Universidad Autónoma del Estado de Hidalgo je instituce čítající přibližně 33 tisíc studentů, ale s internacionalizací svých oborů teprve začíná. Ačkoliv můj studijní plán

zahrnoval pouze tři předměty, i tak mi zvládly zabrat celý týden. V rámci jednoho z předmětů jsem se podílela například na projektu studentů z katedry sociální práce. Celý semestr jsme zjišťovali sociální potřeby v komunitě Tlapacoya. Praxe zahrnovala především práci v terénu, kde jsme dvakrát týdně dotazovali tamní obyvatele. Dozvěděla jsem se tak například, že i v dnešní době je v komunitě značná negramotnost, ale také že jednu rozvětvenou rodinu žije v mnoha případech pouze jeden její člen. Dobrodružnější část praxe zahrnovala vyhýbání se nejen hladovým psům, ale i drogovým dealerům. Navštěvovala jsem také předmět z politiky zaměřený na sociální formování Mexika, který mě svojí náročností nemile překvapil, a proto jsem mu věnovala nejvíc přípravy. Nakonec jsme s kolegou sklidili ovoce, když jsme jako jedni z mála předmět úspěšně ukončili.

Snad nejvíce mi vadila byrokracie, která běžný administrativní úkon nepříjemně prodlouží, vzápětí však na nepříjemnosti zapomenete. Mexičané jsou totiž zdvořilí, komunikativní, pohostinní a na univerzitě byli skvělými pomocníky. Během semestru mě i tak potkalo několik situací, které prověřily můj nervový systém. Ubytování bez teplé vody, nekvalitní služby a nekonečné diskuze na seminářích o ničem by mě ale už dnes nemohly rozházet. Mexiko je zemí s odlišnou mentalitou a až časem jsem pochopila, že svoje evropské návyky jsem měla nechat už první den na letišti. Zaskočilo mě

i jídlo, které je velmi pálivé, a pro mě tím pádem nestravitelné. Pivo s chilli a magi, takzvaná michelada, nebo zmrzlina s chilli jsou přesně ty chuťovky, nad kterými jsem vždy kroutila hlavou.

I když cílem cesty je studium, Mexiko je turisticky atraktivní země a i já jsem se nechala výlety zlákat. Během semestru jsem navštívila přilehlá koloniální města, proslulé archeologické zóny Teotihuacán, El Tajín a poslední dny jsem vyměnila klidnou Pachuca za život v hlavním městě. Ciudad de México je ohromné, ale metro vás naučí rychle se orientovat. Turisty láká DF, jak Mexičané své hlavní město nazývají, hlavně na nabídku mu-

zeí. V městském parku Chapultepec jsem navštívila ohromné Národní antropologické muzeum. Historie, kterou jsme probírali při seminářích, na mě dýchala skrz zdi budov z různých období. Například na náměstí Tří kultur se střetává architektura Aztéků, koloniální kostel a současné moderní budovy. Tři týdny před koncem výjezdu jsem DF opustila a odjela cestovat po Chiapasu a proslulé Riviere Maye. Touto cestou jsem s přáteli završila svůj první kontakt s Latinskou Amerikou a studijní výjezd mě inspiroval k dalším návštěvám, a to nejen Mexika. Je totiž velký zážitek vidět část regionu, o kterém studujete, na vlastní oči.

Autorka článku při návštěvě archeologické zóny El Tajín, ve státě Veracruz.

Archeopark: Tradice archeologických praxí na PdF a FF UHK (1993-2013)

**Doc. PhDr. Radomír Tichý, Ph.D. -
KARCH FF UHK**

Od roku 1993, kdy začala aktivita projektu experimentální archeologie „Borek“ u Hradce Králové, začalo i něco, co se mělo stát trvalým fenoménem Univerzity Hradec Králové. A to byly „letní praxe“ spojené s vědeckými či popularizačními projekty. Prošly jimi generace studentů, kterým se paměť na „školní lavice“ umocnila praktickými zážitky v oboru archeologie. Je to bezesporu tím, že obor archeologie tyto možnosti poskytuje, zároveň však představuje vyšší nároky na organizaci a finanční zajištění.

Od počátku byly všechny aktivity soustředěny na Ústavu historických věd PdF

UHK. Mimo linie experimentální archeologie se brzy díky aktivitě profesora Vladimíra Wolfa objevily i letní archeologické výzkumy (Vysoké Chvojno, Mostek, Mladé Buky). Pro studenty učitelské historie tak nabídka v době letních prázdnin stoupla na projekt experimentální archeologie („Borek“, později Centrum experimentální archeologie Věstary) i archeologický výzkum zároveň. Šlo o „zlatá léta“ archeologických aktivit, mnozí studenti byli skutečnými osobnostmi, které se později profilyovaly na univerzitě, v politice, jako kvalitní učitelé dějepisu, ale i jinde. Díky tomu se debaty o archeologii dostaly na vysokou úroveň, takže vznikl dojem výuky „praktické archeologie“. Ta se sice vyznačovala útrapami kvůli klimatu na některých dalších archeologických

Od zahájení projektu experimentální archeologie „Borek“ u Hradce Králové uplynulo již dvacet let.

výzkumech (například zimní výzkum v cihelně Tuněchody nebo letní výzkumy Obědovice), ale umožňovala rovnováhu praktického a teoretického poznání. V té době vrcholilo i úsilí skupiny nadšenců v Centru experimentální archeologie, kde vznikala „pravěká vesnice“, od roku 2000 otevřená exkurzím s nabídkou praktického programu vítaného učiteli základních a středních škol, v řadě případů již našimi absolventy.

„Archeopark je ostrůvkem dobrovolníků s odbornými znalostmi“

Na těchto základech se zdálo, že po vzniku Filozofické fakulty UHK by archeologie mohla být pěstována jako samostatný obor. Jako již mnohokrát v dějinách přinesla formalizace „archeologických praxí“ i jejich obtížnější část. Za praxe se začaly dávat zápočty a bylo nutné je pravidelně finančně zajistit v celospolečensky stále více tržních podmínkách. Archeologická praxe probíhala na investorských záchraných výzkumech (Obědovice, Tuněchody) a byla hrazena díky nim.

Změnila se však i atmosféra ze strany studentů. Tržní mechanismus silněji vyžadoval jejich přítomnost na placených brigádách, takže „ideové aktivity“ se staly povinnými, ovšem vždy s ohledem na to, aby studentům zbyl čas na další činnosti. Provoz v Centru experimentální archeologie ve Věstarech byl obtížný, chybělo

zázemí. A tak se narodil projekt Archeoparku pravěku ve Věstarech jako místa praktického setkání studentů archeologie s veřejností a prezentace historických věd. Cílem bylo vytvořit ostrůvek ve světě tržní ekonomiky, kam účastníci praxí přicházejí věnovat svou odbornost a dobrovolnický čas věcem čistě ideovým. Z návštěvní knihy (Archeopark pravěku byl otevřen v lednu 2013) plyne, že upřímnost a aktivita se z generací studentů, zabývajících se tak či onak archeologií, nevytratila.

Současný Archeopark pravěku ve Věstarech funguje trochu jako za „starých časů praxí“. Jsou zde nadále „Dny živé archeologie“, v současnosti ve venkovní expozici muzea pod širým nebem probíhá výstava dalších pravěkých objektů. Navíc je však nutné postarat se o návštěvníky, kterých již od otevření není úplně málo.

Praktická výuka měla vždy podstatné postavení ve studiích obsahujících archeologii – to asi nejvíce v motivaci k danému oboru, následně pak k vytvoření představy jak to funguje či fungovalo v dávné minulosti. V dnešní době konfrontace s realitou má fakultní praxe ještě jeden významný prvek: praxi nelze provádět hned v praxi, protože realita dnešní každodennosti může praktikanta odvádět od toho „jak by to mělo být“ k tomu „jak nezbývá, než aby to bylo“.

A právě toto si generace studentů odnesou s sebou do života spolu s pocitem, že se jim někdo věnoval. Navíc se mnozí absolventi sami stali učiteli, a to včetně těch na naší univerzitě. Co víc si přát.

Více informací o Archeoparku pravěku ve Věstarech u Hradce Králové najdete na webové stránce: www.archeoparkvsestary.cz

kalendář_

Korupce očima odborníků na FF UHK

Mgr. Jana Papežová

Nechtěli se jí zabývat, ve své profesi se zpočátku věnovali jiným tématům, ale postupně se s ní střetli. V podstatě na této formulaci se shodli hlavní protagonisté odborného semináře Tajemství korupce 2013 Vladimíra Dvořáková, profesorka politologie na Fakultě mezinárodních vztahů Vysoké školy ekonomické v Praze a předsedkyně Akreditační komise České republiky, dále vrchní státní zástupkyně v Praze a prezidentka stavovského sdružení Unie státních zástupců České republiky Lenka Bradáčová a redaktor České pozice Martin Shabu, který se specializuje na diplomacii, bezpečnostní politiku, evropskou integraci a politické dění v České republice.

Odborný seminář proběhl 21. března 2013 v prostorách Filozofické fakulty UHK. Po úvodním stručném seznámení s vnímáním a pojetím problematiky korupce u všech přednášejících následovala hlavní část programu – diskuse. V ní se protagonisté například zamýšleli nad rolí sdělovacích prostředků jako takzvaných strážců demokracie a jejich významem pro objasňování korupčních kauz nebo nad dopadem některých z nich na veřejný politický prostor.

Zazněla zde však i témata méně obvyklá, jako hledání souvislostí mezi drogovou kriminalitou a korupcí a jejich porovnávání nebo nebezpečí přesycenosti trhu a veřejnosti tématem korupce. Profesorka Dvořáková v diskusi definovala pojem systémové korupce, uvedla řadu jejích charakteristických rysů a rozlišila, jak probíhá v prostředí centralizovaného rozhodování či v prostředí decentralizovaném.

Publikum však nejvíce zajímaly odpovědi zúčastněných odborníků na otázku, co může dnes jedinec udělat proti korupci a jak s ní má bojovat. Odvaha čelit korupci, kterou je nutné vnímat jako hlavní problém nejen českého politického prostředí, aktivitní společnost zajímající se o veřejné dění, důležité změny v ní a v nastavení institucí, rozkrývání mimo jiné financování politických stran a přitom „nečekat, že přijde nový Masaryk“ - to byly závěry přednášky, jež se mezi studenty setkala s mimořádným ohlasem.

„Road show“ TAJEMSTVÍ KORUPCE 2013, pořádaná serverem Česká pozice ve spolupráci s místními studentskými organizacemi a eurocentry, se zaměřila na studenty vysokých škol, zejména humanitních oborů, kteří mohou být v budoucnu v rámci své práce s korupcí konfrontováni. V průběhu letního semestru akademického roku 2013 proběhly veřejné debaty na právnických či filozofických fakultách vysokých škol v Praze, Brně, Olomouci, Ostravě, Opavě, Plzni a také na naší univerzitě.

Před zaplněnou učebnou hradecké filozofické fakulty vystoupili (zleva) Vladimíra Dvořáková, Lenka Bradáčová a Martin Shabu.

Konference mladých historiků letos již poosmé

Mgr. Jana Papežová

Bezmála čtyřicet příspěvateľů zastupujících více než dvacet fakult, ústavů a institucí, jejichž konferenční příspěvky byly rozděleny do deseti tematických bloků trvajících v průměru dvě hodiny. Tak vypadal letošní již osmý ročník mezinárodní konference České, slovenské a československé dějiny 20. století, který proběhl ve dnech 4. a 5. dubna 2013 na Historickém ústavu Filozofické fakulty UHK.

Konferenci, stejně jako minulý rok, zahájil PhDr. Jan Mervart, Ph.D., jeden ze zakladatelů této tradiční akce určené

především pro mladé vědecké pracovníky z celé republiky i sousedních zemí. Po úvodním slovu děkanky Filozofické fakulty UHK Mgr. et Mgr. Pavlína Springerové, Ph.D. a čestných hostů konference, prof. Jiřího Kociana a PhDr. Vojtěcha Čelka z Ústavu pro soudobé dějiny AV ČR, následovalo více než osmihodinové prezentování badatelských výsledků účastníků konference z domácích či zahraničních univerzit a z různých vědeckých institucí, jako jsou například Slovenská akademie věd, Kabinet dokumentace a historie Vězeňské služby České republiky, Východoslovenská galerie Košice či Památkový úřad Slovenské republiky. Jednotlivé tematické bloky byly vždy

zakončeny kritickým zhodnocením komentátorů-recenzentů, tedy přizvaných odborníků z některých předních českých a slovenských vědeckých a pedagogických pracovišť, kteří provedli konstruktivní kritiku jednotlivých příspěvků, čímž nejen podnítli následné odborné diskuse, ale svými názory také jednotlivým autorům ukazovali další možnosti vývoje a směřování jejich vědecké práce.

V rámci jednotlivých tematických bloků byly přiblíženy osudy výrazných a v některých případech i méně známých a „polozapomenutých“ politických a kulturních osobností (např. slovenský politik a spisovatel Janko Jesenský nebo komunistický funkcionář Rudolf Strechaj). Dále byly nastíněny problémy ať už z dějin politických (reflexe dvou sovětsko-německých smluv z roku 1939 v tehdejší legální protektorátní tisku, postoj české a slovenské menšiny v Jugoslávii k Protektorátu Čechy a Morava a ke Slovenskému štátu aj.), hospodářských (nerealizovaný projekt Štěchovického vodovodu na užitkovou vltavskou

vodu v 1. polovině 20. století, pomocná důlní technika používaná na československých uhelných dolech v letech 1918-1938 apod.), kulturních (např. reflexe *Femme fatale* v kultuře a umění českých zemí na počátku 20. století, období stalinského kultu okny Kavárny Slávia v letech 1948-1954) či sociálních (postoje rakouské šlechty k Československé republice, veksláci v pozdně socialistickém Československu aj.). V rámci politologicko-filozofického bloku byla diskutována například problematika Havlovy analýzy posttotalitního systému z politologického pohledu a v bloku věnujícím se historiografii a teorii historické vědy byla kupříkladu zmíněna problematika humoristických časopisů jako pramenů poznání společnosti.

Nejzdařilejší příspěvky z konference, která se rok od roku těší většímu zájmu z řad odborníků, vysokoškolských studentů i širší veřejnosti, budou jako již tradičně zveřejněny v kolektivní monografii na konci roku 2013.

Patnáct let studia archivnictví v Hradci Králové

Mgr. Jana Papežová

Patnáctileté výročí existence archivního studia na Univerzitě Hradec Králové a zaměření katedry pomocných věd historických a archivnictví mimo jiné na sfragistiku, tedy nauku o pečetích, se staly důležitými podněty pro uspořádání unikátní výstavy pečeti s názvem *Poklady z vosku* ve spolupráci se soukromým majitelem sbírky pečeti Liborem Kratochvílem a s Biskupstvem královéhradeckým.

Vernisáž se uskutečnila ve středu 10. dubna 2013 v 16.30 hodin ve výstavní síni

Biskupství královéhradeckého na Velkém náměstí. Na výstavě, na jejíž instalaci a následné prezentaci se podíleli také studenti magisterského i bakalářského studijního oboru Archivnictví, byla nejširší veřejnosti v období od 11. dubna do 3. května ukázána největší soukromá sbírka více než 1 500 šlechtických, církevních, městských a cechovních pečeti ze 14. až 19. století.

Výstavu doplnil cyklus přednášek členů Kabinetu regionálních církevních dějin při Katedře pomocných věd historických a archivnictví Filozofické fakulty Uni-

verzity Hradec Králové, který zahájila 16. dubna Mgr. Martina Bolom-Kotari příspěvkem „Pečetí, poklady nejen z vosku aneb pečeť od starověku po dnešek“. O týden později se Mgr. Petr Polehla, Ph.D. zabýval ikonografií svatých pro nekunsthistoriky a celý cyklus uzavřela 30. dubna vedoucí katedry pomocných věd historických a archivnictví

doc. PhDr. Věra Němečková, Ph.D. přednáškou s názvem „Od pečetí k mincím a zpět?“. Jednalo se bezesporu o originální akci svého druhu pořádanou v „režii“ katedry pomocných věd historických a archivnictví, která se stala příkladnou ukázkou nenásilné a poučné propagace fakulty v řadách nejširší veřejnosti.

možnosti_

Přijímací zkoušky a přípravné kurzy na FF UHK

Mgr. Jana Papežová

I letos byl měsíc červen na Filozofické fakultě UHK ve znamení přijímacích zkoušek jak pro studenty středních škol, tak pro absolventy bakalářských a magisterských studijních programů. Uchazeči si mohli vybírat ze sedmi bakalářských, šesti magisterských a čtyř doktorských studijních oborů.

V prezenční i kombinované formě je možné v bakalářském programu studovat obory Počítačová podpora v archivnictví, Politologie, Archivnictví-historie, v magisterském programu obory Politologie - africká studia, Politologie-latinskoamerická studia, Historie, Archivnictví a v rámci doktorského programu je možné si zvolit obory Politologie - africká studia, Politologie - latinskoamerická studia, Historické vědy - České a československé dějiny, Archeologie. Ostatní obory, tedy Archeologii, Počítačovou podporu v archeologii, Filozofii a společenské vědy, Sociologii obecnou a empirickou, Presentaci a ochranu kulturního dědictví umožňuje fakulta studovat pouze v prezenční formě. Největší zájem byl v bakalářském programu v prezenční formě studia o obory Politologie a Sociologie obecná a empi-

rická, tradičně vysoká poptávka je také o obory Filozofie a společenské vědy a Archivnictví - historie. Nejvíce podaných přihlášek bylo v rámci navazujícího magisterského studia zaznamenáno u oborů Politologie a Historie. Největší šanci na přijetí k bakalářskému studiu prezenční i kombinované formy měli uchazeči v oborech Počítačová podpora v archivnictví a Počítačová podpora v archeologii, k navazujícímu studiu u obou forem zájemci o obor Politologie - africká studia. Úspěšnost uchazečů o studium na Filozofické fakultě UHK se pohybovala kolem 55 procent (u kombinované formy studia 59 procent a u prezenční 53 procent). Pro obory v doktorském studijním programu bylo vypsáno druhé kolo přijímacího řízení s termínem podání přihlášek do 6. září 2013.

Filozofická fakulta i letos vyhověla poptávce uchazečů o studium po systematické odborné přípravě na přijímací zkoušky. Zájemci o studium historie se mohli přihlásit do přípravného kurzu pořádaného Historickým ústavem FF UHK. V rámci čtyřhodinových výukových bloků si v akademickém roce 2012/2013 každý březnový týden v odpoledních hodinách více než dvacet studentů mohlo připome-

nout a zopakovat nejen znalosti z českých a světových dějin všech historických údobí od pravěku až po současnost, ale

i z pomocných věd historických a získat cenné informace o organizaci přijímacích zkoušek na fakultě.

FF UHK se prezentuje na veletrzích vysokých škol

Mgr. Jana Papežová

Stalo se již tradicí, že se Filozofická fakulta UHK účastní veletrhů zaměřených na její prezentaci a propagaci mezi potenciálními zájemci o studium. Ve dnech 9. až 11. října 2012 se filozofická fakulta spolu s pedagogickou fakultou a fakultou informatiky a managementu poprvé prezentovala na veletrhu s mezinárodním zastoupením Académia/Vapac v Bratislavě, který patří mezi největší slovenské veletrhy zaměřené na vysokoškolské vzdělávání. Zájem byl přitom mezi studenty znamená zejména o obory Archeologie, Prezentace a ochrana kulturního dědictví a Politologie a o možnosti zahraničních studijních pobytů nabízených a zprostředkovaných fakultou.

Vedle veletrhu vzdělávání a pracovních příležitostí v Liberci, pořádaného 18. až 20. října 2012, se filozofická fakulta budoucím posluchačům vysokých škol představila 30. října až 2. listopadu 2012 na již 19. ročníku největšího českého veletrhu pomaturitního vzdělávání Gaudeamus v Brně. Ve srovnání s předchozími veletrhy zde návštěvníci, kteří se zastavili u stánku filozofické fakulty, už většinou byli rozhodnuti, na jaký studijní obor si podají přihlášku, a jejich otázky proto zcela konkrétně směřovaly k učebním plánům a předmětům nabízených v rámci jednotlivých studijních oborů. Studenti se zajímali o výuku cizích jazyků na fakultě, o možnosti profesního uplatnění v budoucnu, o zahraniční studijní pobyty

nabízené fakultou i o ty obory, u nichž nejsou vypisovány přijímací zkoušky. Největší poptávka byla zaznamenána o společenskovední obory (Sociologie), historické obory (Prezentace a ochrana kulturního dědictví, Počítačová podpora v archivnictví) i o obor Politologie, zejména v souvislosti s bohatou nabídkou zahraničních studijních pobytů.

Univerzita Hradec Králové
Filozofická fakulta

KNIŽNÍ **E-SHOP** UHK
NABÍZÍ PUBLIKACE
FILOZOFICKÉ FAKULTY

<http://eshop.uhk.cz>

HISTORICKÉ VĚDY
SPOLEČENSKÉ VĚDY
HUMANITNÍ VĚDY

Některé tituly seženete pouze v našem E-SHOPu!

Ozvěny – newsletter Filozofické fakulty Univerzity Hradec Králové

redaktorka_

Mgr. Jana Papežová

redakční rada_

Mgr. Martina Eliášová; Mgr. Karel Kouba, Ph.D., M.A.; Mgr. et Mgr. Lenka Kašparová

grafická koncepce_

MgA. Jiří Toman

sazba a tisk_

ASTRON studio CZ, a.s.

**Chcete, aby Vám byla elektronicky zasílána budoucí čísla Ozvěň FF UHK?
Napište, prosím, na e-mail absolvent.ff@uhk.cz.**

www.uhk.cz

**Univerzita Hradec Králové
Filozofická fakulta**